

Dokument s plenarne sjednice

B9-0453/2021

13.9.2021

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednika Unije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o stanju u Afganistanu
(2021/2877(RSP))

**Jaak Madison, Anna Bonfrisco, Marco Campomenosi, Susanna Ceccardi,
Maximilian Krah, Jörg Meuthen, Tom Vandendriessche, Harald
Vilimsky, Marco Zanni, Bernhard Zimniok**
u ime Kluba zastupnika ID-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o stanju u Afganistanu
(2021/2877(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sjevernoatlantski ugovor (1945.),
 - uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Afganistanu, a osobito Rezoluciju br. 2593(2021) od 30. kolovoza 2021.,
 - uzimajući u obzir Izjavu EU-a i Turske od 7. ožujka 2016.,
 - uzimajući u obzir svoje prijašnje rezolucije o Afganistanu,
 - uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Unije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 14. rujna 2021. o stanju u Afganistanu,
 - uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Unije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 12. kolovoza 2021. o trenutačnom stanju u Afganistanu,
 - uzimajući u obzir izjavu za medije potpredsjednika Unije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josepa Borrella o Afganistanu koju je on dao na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova održanom 3. rujna 2021. i u kojoj se utvrđuju uvjeti suradnje s talibanima,
 - uzimajući u obzir izjavu premijera Janeza Janše, predsjednika Europskog vijeća, od 22. kolovoza 2021.,
 - uzimajući u obzir sporazum između Islamskog Emirata Afganistana, poznatog pod imenom talibani, koji Sjedinjene Američke Države ne priznaju kao državu, i Sjedinjenih Američkih Država o uspostavi mira u Afganistanu, koji je sklopljen u Dohi u veljači 2020. i kojim se utvrđuju uvjeti za povlačenje SAD-a iz Afganistana do svibnja 2021.,
 - uzimajući u obzir izjavu Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove od 31. kolovoza 2021. o stanju u Afganistanu,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se 2001. godine, pozivajući se na članak 5. Sjevernoatlantskog ugovora, NATO savez 38 zemalja uključio u sukob u Afganistanu;
- B. budući da je tijekom dvadesetogodišnjeg sukoba u Afganistanu živote izgubilo 3609 pripadnika savezničkih i američkih oružanih snaga; budući da je, osim toga, u sukobu smrtno stradalo 66 000 pripadnika afganistanske vojske i policije, 47 245 afganistanskih civila, 444 humanitarnih radnika i 72 novinara;
- C. budući da je ishitreno, loše pripremljeno i neorganizirano povlačenje SAD-a iz

Afganistana pod vodstvom predsjednika Bidena u kolovozu 2021. dovelo do kaotične evakuacije i stavilo Europu pod velik pritisak da evakuira građane i osoblje prije nego što su talibani preuzeli punu kontrolu nad zračnom lukom u Kabulu;

- D. budući da je pripadnik Islamske države pokrajine Korasan 26. kolovoza 2021. izveo samoubilački napad bombom u zračnoj luci Kabul, u kojem je poginulo ukupno 175 žrtava, od čega 13 američkih vojnika; budući da je SAD 27. kolovoza 2021. u zračnom protunapadu navodno ubio dva visokorangirana pripadnika Islamske države pokrajine Korasan, no da su navodno živote izgubile i kolateralne žrtve – deset civila, uključujući sedmoro djece;
- E. budući da nakon što su talibani preuzeli vlast, tisuće Afganistanaca pokušava pobjeći iz Afganistana; budući da je SAD s Albanijom i Kosovom postigao dogovor oko primanja otprilike 6000 Afganistanaca, i njihova privremenog boravka ondje dok im se ne obrade isprave za putovanje u SAD; budući da je prva skupina Afganistanaca već stigla u Albaniju;
- F. budući da je tijekom evakuacije njemačkih oružanih snaga iz Afganistana u Saveznu Republiku Njemačku ušlo 20 Afganistanaca koji su u Njemačkoj osuđeni za počinjenje kaznenih djela i čija su imena poznata Europskom centru za borbu protiv terorizma; budući da se među njima našao i osuđeni silovatelj koji je iz Njemačke vraćen u Afganistan;
- G. budući da je potrebno razlikovati upravljanje nezakonitim migracijama i zaustavljanje nezakonitih migracija; budući da je zaustavljanje nezakonitih migracija jedini način da se zaštite građani država članica;
- H. budući da je Afganistan zemlja koja je strateški važna zbog svog rudnog bogatstva i nalazišta važnih sirovina (koje se, na primjer, koriste u poluvodičima); budući da će to potaknuti geopolitičke interese, što bi moglo dovesti do sporova;
- I. budući da će afganistska kriza imati trajne posljedice za mir i sigurnost u Europi, posebno u obliku nezakonitih migracija i terorističkih prijetnji;
- 1. izražava iskrenu sućut obiteljima i prijateljima svih vojnika i civila koji su smrtno stradali u Afganistanu u posljednjih 20 godina;
- 2. izražava duboku zabrinutost zbog toga što su talibani preuzeli vlast u Afganistanu te zbog posljedica tog preuzimanja koje će Europa sada i u budućnosti osjećati u kontekstu mira i sigurnosti;
- 3. konstatira da se moglo predvidjeti da će talibani preuzeti Kabul i da su se mogle poduzeti mjere kako bi se osigurala logičnija i pravilnija provedba evakuacija; ozbiljno je zabrinut zbog izvješća prema kojima su u Afganistanu ostavljene velike količine vojnog oružja i vozila jer je ta tehnologija sada pala u talibanske ruke;
- 4. izražava žaljenje zbog toga što je SAD proveo ograničena savjetovanja s europskim saveznicima o povlačenju iz Afganistana, što je otežalo sigurnu evakuaciju Europljana iz zemlje;

5. smatra problematičnim to što je određeni broj Afganistanaca kojima je priznat status izbjeglica u europskim zemljama oputovao natrag u Afganistan na godišnji odmor te su ih države članice stoga morale evakuirati; ističe da nakon priznavanja statusa izbjeglice godišnji odmori u zemlji podrijetla ne bi trebali biti mogući bez rizika od gubitka tog statusa;
6. sa zabrinutošću konstatira da su Afganistanci s kaznenom evidencijom kao i oni čiji su zahtjevi za azil prethodno odbijeni iskoristili neorganiziranu evakuaciju u zračnoj luci Kabul i uspjeli ući u države članice; poziva na to da se Afganistanci za koje se zna da imaju kaznenu evidenciju i osobe s odbijenim zahtjevima za azil odmah vrate u regiju; u tom pogledu primjećuje da talibani pozdravljaju povratak svih Afganistanaca u zemlju; ističe mogućnost dodjele pomoći pod uvjetom da se olakša povratak u zemlju i regiju;
7. konstatira da je ishitreno povlačenje iz zemlje nakon što su talibani preuzeли vlast u Afganistanu dalo novi impuls nezakonitim migracijskim tokovima prema Europi, što će zasigurno dovesti do nove migracijske krize u Europi;
8. smatra da je, zbog svoje politike otvorenih vrata za izbjeglice i migrante („Willkommenspolitik“) tijekom prethodne migracijske krize 2015., EU postao ranjiv na korištenje migracija kao oružjem; snažno osuđuje činjenicu da su se raniji sporazumi s trećim zemljama o prihvatu izbjeglica, kao što je sporazum između EU-a i Turske, izjavili i da su se posljedično migracije pretvorile u oružje; najoštrije osuđuje strane aktere i vlade koje to iskorištavaju;
9. prima na znanje zaključke o stanju u Afganistanu s posljednjeg sastanka Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove, kojim je predsjedalo slovensko predsjedništvo; pozdravlja upotrebu precizne terminologije kao što je „nezakonita migracija“ umjesto upotrebe nejasnih pojmoveva kao što je „neregulirana migracija“;
10. insistira na politici regionalnog smještanja izbjeglica, čime bi im se omogućio povratak kući i novi početak nakon što se stanje u njihovoj zemlji podrijetla poboljša; osuđuje stvaranje svih poticajnih čimbenika koji bi mogli potaknuti nove migracijske tokove prema Europi; predlaže da dodjela razvojne pomoći zemljama u regiji bude uvjetovana suradnjom s EU-om u području migracija i sigurnosti;
11. smatra da je jedino rješenje za moguću migracijsku krizu to da EU zaustavi sve nezakonite migracije, a ne da pokušava upravljati njima; naglašava da stvaranje dodatnih mogućnosti za zakonite migracije nije logično rješenje kojim će se ograničiti migracije u Europu, već da će se njime samo dati dodatni poticaj za kretanje na opasna putovanja prema Europi; ponavlja da Europa ne može primiti sve ljudi iz cijelog svijeta u potrazi za boljom budućnošću;
12. poziva Komisiju da preispita svoje stajalište prema kojem se sredstva EU-a ne bi smjela koristiti za izgradnju fizičkih prepreka na vanjskim granicama EU-a kako bi se spriječio ulazak nezakonitih migranata;
13. izražava zabrinutost zbog toga što će sporazum Kosova i Albanije sa SAD-om o privremenom primanju afganistanskih izbjeglica otvoriti dodatnu migracijsku rutu za Afganistance koji putuju prema Europi;

14. upozorava na to da masovno iseljavanje Afganistanaca iz njihove zemlje stvara idealne uvjete za terorističke čelije, ali i druge oportuniste, da dođu u Europu pod izlikom da su „izbjeglice”; naglašava da postoji dodatni rizik od toga da će tu priliku koristiti neafghanistanski Paštuni iz pakistanskih plemenskih područja, na istočnoj granici Afganistana, koja se smatraju domom raznih džihadističkih skupina, uključujući Al-Kaidu;
15. podsjeća na to da je tijekom migracijske krize 2015. nekoliko pripadnika Islamske države, koji su kasnije planirali napade u Parizu, iskoristilo priljev migranata kako bi potajice doputovali u Europu; sa zabrinutošću primjećuje da je petero Afganistanaca koji su u Francusku došli u kolovozu 2021. stavljeni pod nadzor zbog sumnje na povezanost s talibanim; izražava i zabrinutost zbog američkih izvješća da su mlade evakuirane Afganistanke bile prisiljene udati se za starije muškarce kako bi pobegle iz zemlje;
16. izražava žaljenje zbog velikog broja nasilnih kaznenih djela koje su počinili afganistanski migranti koji su stigli u Europu tijekom migracijske krize 2015., kao što je brutalno silovanje i ubojstvo trinaestogodišnje djevojčice u Beču u srpnju 2021., koje su počinili afganistanski delinkventi koji su dobili negativne odluke o azilu;
17. ističe da se, prema talibanskom režimu, šerijatski zakon treba primjenjivati u njegovu najekstremnijem tumačenju, čime se perpetuirala nasilje nad stanovništvom i civilnim društvom; podsjeća na važnost zaštite prava žena i djece, kao što su pokazali prosvjedi održani 4. rujna 2021. u Kabulu i Heratu;
18. izražava zabrinutost zbog privremene vlade koju su najavili talibani i koja se u potpunosti sastoji od talibanskih vođa ili njihovih suradnika, uključujući kontroverzne ličnosti povezane s terorizmom;
19. konstatira da bi se slijepo pouzdavanje u talibane, oslanjanje na njih kao i ishitrene izjave o njihovu priznavanju, bez ikakvog oblika odgovornosti i bez jasnog postavljanja potrebnih uvjeta i mehanizama provedbe, moglo pokazati opasnim; upozorava da bi talibane mogle svrgnuti još radikalnije terorističke skupine, kao što su Daiš, Al-Kaida, mreža Tehrik-i-Taliban Pakistan i Islamski pokret Istočnog Turkestana; poziva EU i sve njegove zapadne partnera da vode računa o toj ozbiljnoj prijetnji;
20. smatra da će u pronalaženju rješenja za krizu sigurno sudjelovati i regionalni akteri, kao što su Pakistan i Katar; primjećuje da su talibani od Turske i Katara zatražili tehničku pomoć u upravljanju zračnom lukom Kabul;
21. konstatira da se u najnovijoj rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a o Afganistanu ne spominje prijedlog o uspostavi sigurne zone u zračnoj luci Kabul te da se o tom pitanju navodno čak nije ni raspravljalo tijekom pregovora o rezoluciji;
22. poziva na to da se obustavi sva razvojna pomoć Afganistanu jer ne postoji priznata vlada koja bi bila zadužena za primanje i raspodjelu tih sredstava na transparentan način;
23. upozorava na to da se kriza u Afganistanu ne smije koristiti za poticanje daljnje integracije EU-a, niza reformi povezanih s vanjskom politikom ili kontroverznog Pakta

o migracijama; posebno insistira na očuvanju načela jednoglasnosti u Vijeću o vanjskopolitičkim pitanjima i u tom se kontekstu protivi bilo kakvom pomaku prema glasovanju kvalificiranom većinom;

24. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europskoj službi za vanjsko djelovanje te vladama i parlamentima država članica.